

Sessio: Arjen väärinymmärrykset

Puheenjohtaja: Arto Mustajoki

Mistä väärinymmärrys yleisimmin johtuu, ja miten se yleisimmin ilmenee?

AM: Suurin osa väärinymmärryksistä on harmittomia, koska meidän ei aina tarvitsekaan ymmärtää viestiä sanatarkkaan. Mutta törmäämme usein tilanteisiin, jossa ihminen väärin ymmärrettyään toimii sovitusta poiketen: tuo kaupasta väärää leipää tai menee väärään paikkaan treffeille. Väärinymmärrykset aiheuttavat riitoja ja väittelyjä silloinkin kun ihmiset ovat samaa mieltä. Puheessamme on paljon piiloviestintää, jota ei ole aina helppo ymmärtää. Tai tapahtuu ylitulkintaa silloin kun kyse ei olekaan vihjeestä. ”Roskis on täynnä” tarkoittaa lähes aina ”Veisiksä roskiksen”, mutta ”Onpas täällä kylmä” ei välttämättä tarkoita ”Pistäppäs takkaan tuli”.

Onko ymmärryksessä kyse enemmän sympatiasta, kuin sanoista?

AM: Sympatia ja mieltymykset merkitsevät paljon. Kun olemme motivoituneita ymmärtämään, keskustelun yhteispeli sujuu jouhevasti. Kun emme halua ymmärtää, koko homma tökkii. Mutta kyse ei ole vain tästä. Vaikka olisi haluakin, kommunikaatio ei aina onnistu. Paradoksaalista kyllä kaikkein läheisimpien ihmisten kanssa väärinymmärtämisiä tapahtuu vähintään yhtä paljon kuin vieraitten ihmisten kanssa kommunikoitaessa. Syyinä on se, että oletamme läheisten ihmisten ajattelevan asioista samalla tavalla kuin me.

Minkälaisia väärinymmärryksiä eri sukupolvien välillä esiintyy, ja miksi?

AM: Väärinymmärrysten tärkeimpiä syitä ovat puhujien erilainen maailmankuva, tietotausta, intressit, arvot ja tapa puhua. Eri sukupolvien, sukupuolten ja alakulttuurien edustajilla moni näistä asioista toteutuu, mutta sen lisäksi lisämausteena voi olla myös tarve korostaa erilaisuuttaan, mikä lisää ”tarvetta” ymmärtää väärin.